

Αρχική σελίδα>Οικογενειακά και κληρονομικά θέματα>Γονική μέριμνα - επιμέλεια των παιδιών και δικαίωμα επικοινωνίας

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [lv](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

αγγλικά

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες: [en](#)

Swipe to change

Γονική μέριμνα - επιμέλεια των παιδιών και δικαίωμα επικοινωνίας**Λεττονία****1 Τι σημαίνει πρακτικά η έννοια «γονική μέριμνα»; Ποια τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του έχοντος τη γονική μέριμνα;**

Οι γονείς ασκούν τη γονική μέριμνα του τέκνου τους έως την ενηλικίωσή του.

Ως γονική μέριμνα νοείται το δικαίωμα και η υποχρέωση των γονέων να μεριμνούν για το τέκνο και την περιουσία του και να το εκπροσωπούν στις προσωπικές και περιουσιακές του σχέσεις.

Ως φροντίδα του τέκνου νοείται η φροντίδα και επίβλεψή του και το δικαίωμα καθορισμού του τόπου κατοικίας του.

Ως επιμέλεια τέκνου νοείται η διατροφή του, δηλαδή η παροχή τροφής, ένδυσης, στέγης και περίθαλψης, μέριμνας, εκπαίδευσης και ανατροφής (που διασφαλίζουν την πνευματική και σωματική του ανάπτυξη, αφού ληφθούν υπόψη η προσωπικότητά του, οι ικανότητες και τα ενδιαφέροντά του, στο μέτρο του δυνατού, και προετοιμάζουν το παιδί για να παρέχει κοινωνικά επωφελές έργο).

Ως επίβλεψη τέκνου νοείται η φροντίδα για την ασφάλεια του παιδιού και η αποτροπή κινδύνων από τρίτους. Ως δικαίωμα καθορισμού του τόπου κατοικίας του τέκνου νοείται η γεωγραφική επιλογή του τόπου κατοικίας και η επιλογή στέγης.

Η μέριμνα για την περιουσία του τέκνου έχει την έννοια της διατήρησης και χρήσης της περιουσίας του παιδιού με τρόπο που να κατατείνει στη διαφύλαξη και επαύξηση της αξίας της.

2 Γενικώς, ποιος έχει τη γονική μέριμνα ενός τέκνου;

Οι γονείς που συμβιώνουν ασκούν από κοινού τη γονική μέριμνα. Οι γονείς οι οποίοι είναι σε διάσταση εξακολουθούν να ασκούν από κοινού τη γονική μέριμνα. Τη φροντίδα και την επιμέλεια ασκεί ο γονέας με τον οποίο διαμένει το τέκνο. Οι γονείς αποφασίζουν από κοινού για τα θέματα που έχουν σοβαρό αντίκτυπο στην ανάπτυξη του τέκνου.

3 Εάν οι γονείς δεν είναι σε θέση ή δεν επιθυμούν να ασκούν τη γονική μέριμνα, μπορεί να την ασκεί κάποιος άλλος;

Εάν τεθεί σε διακινδύνευση η υγεία ή η ζωή του τέκνου με υπαιτιότητα του γονέα (λόγω εκ προθέσεως συμπεριφοράς ή παράλειψης του γονέα) ή αν ο γονέας κάνει κατάχρηση των δικαιωμάτων του ή δεν παράσχει φροντίδα και επιμέλεια, θέτοντας συνεπώς σε κίνδυνο τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη του παιδιού, το δικαστήριο μπορεί να αφαιρέσει από τον γονέα το δικαίωμα επιμέλειας.

Κατά την αφαίρεση της επιμέλειας από τον έναν γονέα, το δικαστήριο απονέμει την επιμέλεια του τέκνου κατ' αποκλειστικότητα στον άλλον γονέα. Εάν ο γονέας ασκεί την επιμέλεια με τρόπο που δεν μπορεί να διαφυλάξει επαρκώς το τέκνο από κινδύνους ή αν αφαιρεθεί η επιμέλεια και από τους δύο γονείς, το δικαστήριο αναθέτει στο οικογενειακό δικαστήριο να διασφαλίσει την άσκηση μέριμνας εκτός οικίας για το παιδί.

4 Σε περίπτωση διαζυγίου ή διακοπής της έγγαμης συμβίωσης, με ποιον τρόπο γίνεται η ρύθμιση της άσκησης της γονικής μέριμνας;

Οι γονείς οι οποίοι είναι σε διάσταση εξακολουθούν να ασκούν από κοινού τη γονική μέριμνα. Τη φροντίδα και την επίβλεψη ασκεί ο γονέας με τον οποίο διαμένει το τέκνο. Οι γονείς αποφασίζουν από κοινού για τα θέματα που έχουν σοβαρό αντίκτυπο στην ανάπτυξη του τέκνου. Οι διαφωνίες των γονέων επιλύονται από το οικογενειακό δικαστήριο, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά. Η κοινή επιμέλεια παύει όταν ορίζεται η άσκηση της επιμέλειας κατ' αποκλειστικότητα από έναν γονέα, βάσει συμφωνίας των γονέων ή δικαστικής απόφασης.

5 Εάν οι γονείς συνάψουν συμφωνία σχετικά με την άσκηση της γονικής μέριμνας, ποια τυπική διαδικασία πρέπει να ακολουθηθεί προκειμένου η εν λόγω συμφωνία να είναι νομικά δεσμευτική;

Εάν οι γονείς συμφωνούν και ασκούν με τη θέλησή τους τη γονική μέριμνα, δεν απαιτείται να ληφθεί η έγκριση αρχής ή δικαστηρίου.

6 Εάν οι γονείς δεν είναι σε θέση να καταλήξουν σε συμφωνία για το θέμα της γονικής μέριμνας, ποιοι εναλλακτικοί τρόποι επίλυσης της διαφοράς προβλέπονται, εκτός από την προσφυγή στη δικαιοσύνη;

Σε περίπτωση διαφοράς, οι διαφωνίες επιλύονται από το οικογενειακό δικαστήριο. Εάν το οικογενειακό δικαστήριο δεν είναι σε θέση να επιλύσει τις διαφωνίες μεταξύ των γονέων ή δεν εκτελεστεί η δικαστική απόφαση, οι γονείς μπορούν να προσφύγουν στο περιφερειακό δικαστήριο (ή το πρωτοδικείο).

7 Εάν οι γονείς προσφύγουν στη δικαιοσύνη, ποια ζητήματα που αφορούν το τέκνο μπορεί να ρυθμίσει ο δικαστής;

Εάν οι γονείς προσφύγουν στο δικαστήριο, μπορούν να ζητήσουν να απονεμηθεί από κοινού ή κατ' αποκλειστικότητα επιμέλεια. Επιπλέον, αν αυτό κριθεί αναγκαίο, ο δικαστής αποφασίζει για τα ζητήματα διατροφής, τον τόπο κατοικίας κ.λπ. Ο γονέας με δικαίωμα άσκησης της επιμέλειας κατ' αποκλειστικότητα ασκεί την επιμέλεια του τέκνου, η οποία περιλαμβάνει το δικαίωμα να ενεργεί για λογαριασμό του στις προσωπικές και περιουσιακές του σχέσεις και το δικαίωμα επιλογής του τόπου κατοικίας του τέκνου. Κάθε γονέας έχει την υποχρέωση και το δικαίωμα να διατηρεί προσωπική σχέση και απευθείας επαφή με το τέκνο. Η εν λόγω διάταξη εφαρμόζεται επίσης αν το τέκνο αποχωριστεί από την οικογένεια ή δεν διαμένει με τον έναν ή και τους δύο γονείς. Ο γονέας ο οποίος δεν διαμένει με το τέκνο έχει το δικαίωμα να ενημερώνεται για το τέκνο, ιδίως για την ανάπτυξη, την υγεία, τις σχολικές του επιδόσεις, τα ενδιαφέροντα και τις συνθήκες διαβίωσής του. Οι διαφορές των γονέων ως προς την επιμέλεια θα πρέπει να επιλύονται αφού ληφθούν υπόψη τα συμφέροντα του τέκνου και ζητηθεί η γνώμη του, αν αυτό είναι σε θέση να εκφέρει γνώμη.

8 Εάν το δικαστήριο αναθέσει την επιμέλεια του τέκνου αποκλειστικά σε έναν γονέα, αυτό σημαίνει ότι ο εν λόγω γονέας μπορεί να αποφασίζει για οτιδήποτε αφορά το τέκνο χωρίς προηγουμένως να συμβουλευτεί τον άλλο γονέα;

Ο γονέας που ασκεί την επιμέλεια του τέκνου κατ' αποκλειστικότητα έχει όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την επιμέλεια. Οι γονείς υπέχουν την υποχρέωση να στηρίζουν το τέκνο σύμφωνα με τις ικανότητες και την οικονομική τους κατάσταση. Η υποχρέωση βαρύνει τον πατέρα και τη μητέρα έως ότου το παιδί να είναι σε θέση να βιοποριστεί.

Η υποχρέωση στήριξης του τέκνου δεν παύει αν αυτό χωριστεί από την οικογένεια ή δεν διαμένει με έναν από τους γονείς.

Τα δικαστήρια, όταν αποφασίζουν να απονεύουν την άσκηση της επιμέλειας κατ' αποκλειστικότητα σε έναν γονέα, εξετάζουν τις περιστάσεις της υπόθεσης, δηλαδή ποιος γονέας διαμένει με το τέκνο κατά τον χρόνο άσκησης της αγωγής και ποιος γονέας ασκεί την καθημερινή επιμέλεια του τέκνου. Το παιδί έχει το δικαίωμα να διατηρεί προσωπικές σχέσεις και απευθείας επαφές και με τους δύο γονείς του (δικαιώματα επικοινωνίας). Κάθε γονέας έχει την υποχρέωση και

το δικαίωμα να διατηρεί προσωπικές σχέσεις και απευθείας επαφή με το παιδί. Ο γονέας που δεν διαμένει με το τέκνο έχει το δικαίωμα να ενημερώνεται για το παιδί, ιδίως για την ανάπτυξη, την υγεία, τις σχολικές του επιδόσεις, τα ενδιαφέροντα και τις συνθήκες διαβίωσής του. Η απονομή αποκλειστικής επιμέλειας του τέκνου στον έναν γονέα δεν έχει την έννοια ότι ο άλλος γονέας στερείται το δικαίωμα γονικής μέριμνας.

9 Εάν το δικαστήριο αποφασίζει ότι οι γονείς ασκούν από κοινού την επιμέλεια του τέκνου, τι σημαίνει αυτό πρακτικά;

Εάν οι γονείς ασκούν από κοινού την επιμέλεια των τέκνων τους, μπορούν και οι δύο να ενεργούν για λογαριασμό τους στις προσωπικές και περιουσιακές τους σχέσεις. Οι γονείς αποφασίζουν από κοινού για όλα τα ζητήματα που αφορούν την ανάπτυξη του τέκνου.

10 Ποιο είναι το αρμόδιο δικαστήριο (ή άλλη αρχή) στο οποίο κατατίθεται η αγωγή για την άσκηση της γονικής μέριμνας; Ποιες είναι οι τυπικές διαδικασίες και ποια έγγραφα πρέπει να συνοδεύουν το αίτημα;

Οι αξιώσεις που απορρέουν από τα δικαιώματα επιμέλειας και επικοινωνίας εγείρονται στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του τέκνου. Για αξιώσεις που απορρέουν από τα δικαιώματα επιμέλειας και επικοινωνίας, ως τόπος κατοικίας του τέκνου θεωρείται ο τόπος κατοικίας των γονέων. Εάν ο τόπος κατοικίας των γονέων του τέκνου βρίσκεται σε διαφορετικές διοικητικές περιφέρειες, τόπος κατοικίας του τέκνου θεωρείται αυτός του γονέα με τον οποίο διαμένει το τέκνο. Εάν οι γονείς του τέκνου ή το τέκνο δεν διαθέτουν καταχωρισμένο τόπο κατοικίας, ο τόπος κατοικίας του τέκνου θεωρείται τόπος κατοικίας των γονέων. Η αγωγή θα πρέπει να κατατεθεί σύμφωνα με το άρθρο 128 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Το άρθρο 129 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας εφαρμόζεται ως προς τους όρους που διέπουν τα έγγραφα τα οποία θα επισυναφθούν στην αγωγή.

Στην αγωγή μπορεί επίσης να επισυναφθεί η γνώμη του οικογενειακού δικαστηρίου επί του ζητήματος.

11 Ποια διαδικασία ακολουθείται στην περίπτωση αυτή; Υπάρχει διαδικασία κατεπείγοντος;

Η δικαστική διαδικασία στις αστικές υποθέσεις διέπεται από τις διατάξεις της πολιτικής δικονομίας της Λετονίας. Οι υποθέσεις που αφορούν την προστασία των δικαιωμάτων και των συμφερόντων του παιδιού εξετάζονται από το δικαστήριο εκτός σειράς. Το δικαστήριο ζητά τη γνώμη του οικογενειακού δικαστηρίου στις υποθέσεις που αφορούν την απονομή της επιμέλειας, τη φροντίδα του τέκνου και τη διαδικασία άσκησης του δικαιώματος επικοινωνίας και καλεί στη συζήτηση στο ακροατήριο έναν ειδικό για να εξακριβώσει τη γνώμη του παιδιού, αν αυτό είναι σε θέση να την εκφέρει, λαμβανομένων υπόψη της ηλικίας και του βαθμού ωριμότητάς του.

Το δικαστήριο εκδικάζει τις αστικές υποθέσεις σε ανοικτές συνεδριάσεις, εκτός, για παράδειγμα, από τις υποθέσεις δικαιωμάτων επιμέλειας και επικοινωνίας. Ομοίως, το δικαστήριο μπορεί να κηρύξει περαιωμένη τη συνεδρίαση συνολικά ή εν μέρει, ανάλογα με τα συμφέροντα των ανηλίκων, μετά από αιτιολογημένο αίτημα των διαδίκων ή κατά τη διακριτική του ευχέρεια.

Οι διάδικοι έχουν το δικαίωμα να υποβάλουν αιτιολογημένο αίτημα στο δικαστήριο για να ορίσει ταχύτερη δικάσιμο για την υπόθεση, το οποίο στη συνέχεια εξετάζεται από το δικαστήριο.

Κατόπιν αιτήματος ενός από τους διαδίκους, μπορεί να οριστεί με δικαστική απόφαση ότι οι αποφάσεις διατροφής ή μέρος αυτών και οι αποφάσεις που εκδίδονται σε υποθέσεις ρύθμισης του δικαιώματος επιμέλειας και επικοινωνίας είναι εκτελεστές χωρίς καθυστέρηση.

Κατόπιν αιτήματος ενός διαδίκου, το δικαστήριο εκδίδει απόφαση με την οποία καθορίζει προσωρινά τη διατροφή του παιδιού έως την έκδοση της απόφασης.

12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για την κάλυψη των εξόδων της διαδικασίας;

Τα πρόσωπα με χαμηλά εισοδήματα ή χωρίς εισοδήματα, στα οποία έχει αναγνωριστεί το εν λόγω καθεστώς με τη διαδικασία που ορίζει ο νόμος, και τα πρόσωπα που περιήλθαν απροσδόκητα σε μια θέση και οικονομική κατάσταση που δεν τους επιτρέπει να προστατεύσουν τα δικαιώματά τους (λόγω φυσικών καταστροφών, ανωτέρας βίας ή άλλων περιστάσεων οι οποίες διαφεύγουν από τον έλεγχο του προσώπου) ή τελούν πλήρως υπό την πρόνοια του κράτους ή του δήμου (στο εξής, σε «ειδική κατάσταση») έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν οικονομική στήριξη για νομική συνδρομή.

Έπειτα από σχετικό αιτιολογημένο αίτημα του ενδιαφερομένου, το δικαστήριο ή ο δικαστής εξετάζει την οικονομική κατάσταση φυσικού προσώπου και το απαλλάσσει πλήρως ή εν μέρει από την πληρωμή δικαστικών εξόδων για τον κρατικό προϋπολογισμό και αναστέλλει την επιβληθείσα πληρωμή δικαστικών εξόδων για τον κρατικό προϋπολογισμό ή τα χωρίζει σε δόσεις.

Σύμφωνα με τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, οι ενάγοντες απαλλάσσονται από την καταβολή των δικαστικών εξόδων για τον κρατικό προϋπολογισμό για αξιώσεις που αφορούν την είσπραξη διατροφής τέκνου.

13 Είναι δυνατή η άσκηση ένδικου μέσου κατά απόφασης για τη γονική μέριμνα;

Η απόφαση μπορεί να προσβληθεί με ένδικο μέσο σύμφωνα με τη γενική διαδικασία, δηλαδή με άσκηση έφεσης (στο εφετείο) ή αναίρεσης (στο Ανώτατο Δικαστήριο).

14 Σε ορισμένες περιπτώσεις, ενδέχεται να απαιτηθεί προσφυγή σε δικαστήριο ή άλλη αρχή για την εκτέλεση απόφασης σχετικής με τη γονική μέριμνα. Ποια διαδικασία εφαρμόζεται στις περιπτώσεις αυτές;

Οι δικαστικές αποφάσεις εκτελούνται μόλις αρχίσουν να παράγουν τα έννομα αποτελέσματά τους ή αμέσως, αν κηρυχθούν άμεσα εκτελεστές.

Οι δικαστικές αποφάσεις εκτελούνται από δικαστικό επιμελητή.

15 Τι πρέπει να πράξω για να επιτύχω την αναγνώριση και εκτέλεση σε αυτό το κράτος μέλος απόφασης γονικής μέριμνας που εκδόθηκε από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;

Οι αποφάσεις των αλλοδαπών δικαστηρίων αναγνωρίζονται και εκτελούνται από τα δικαστήρια της Λετονίας.

Οι αποφάσεις των αλλοδαπών δικαστηρίων αναγνωρίζονται και εκτελούνται σύμφωνα με τη διαδικασία η οποία ορίζεται στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας, ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000.

Η αίτηση κήρυξης της εκτελεστότητας κατατίθεται προς εκδίκαση στο περιφερειακό δικαστήριο (ή το πρωτοδικείο) του τόπου μόνιμης κατοικίας του προσώπου κατά του οποίου στρέφεται το αίτημα αναγκαστικής εκτέλεσης ή του τόπου μόνιμης κατοικίας του παιδιού το οποίο αφορά η αναγκαστική εκτέλεση. Η απόφαση κήρυξης της εκτελεστότητας μιας απόφασης ή η απόφαση η οποία απορρίπτει την κήρυξη της εκτελεστότητας εκδίδεται από τον δικαστή κατά την αποκλειστική διακριτική του ευχέρεια, σύμφωνα με την αίτηση που υποβλήθηκε και τα επισυναπτόμενα σ' αυτήν έγγραφα, εντός 10 ημερών από την ημέρα κατάθεσης της αίτησης, χωρίς κλήτευση των διαδίκων.

16 Σε ποιο δικαστήριο αυτού του κράτους μέλους πρέπει να προσφύγω κατά της αναγνώρισης απόφασης γονικής μέριμνας που εκδόθηκε από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;

Κατά της απόφασης πρωτοβάθμιου δικαστηρίου επί αιτήσεως αναγνώρισης απόφασης αλλοδαπού δικαστηρίου μπορεί να ασκηθεί αυτοτελής ένσταση ενώπιον του περιφερειακού δικαστηρίου, και η απόφαση του περιφερειακού δικαστηρίου επί της εν λόγω ένστασης μπορεί να προσβληθεί ενώπιον της Γερουσίας με άσκηση αυτοτελούς ένστασης.

Ο διάδικος που έχει τον τόπο κατοικίας ή τη συνήθη διαμονή του στη Λετονία μπορεί να ασκήσει αυτοτελή ένσταση εντός 30 ημερών από την ημερομηνία έκδοσης αντιγράφου της απόφασης, ενώ ο διάδικος που δεν έχει τον τόπο κατοικίας ή τη συνήθη διαμονή του στη Λετονία μπορεί να ασκήσει την εν λόγω ένσταση εντός 60 ημερών από την ημερομηνία έκδοσης αντιγράφου της απόφασης.

17 Ποιο είναι το εφαρμοστέο δίκαιο στις διαδικασίες γονικής μέριμνας όταν το παιδί ή οι γονείς δεν διαμένουν σε αυτό το κράτος μέλος ή έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;

Η Λετονία δεσμεύεται από τη σύμβαση της Χάγης, της 19ης Οκτωβρίου 1996, για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση, την εκτέλεση και τη συνεργασία σε θέματα γονικής μέριμνας και μέτρων προστασίας των παιδιών, καθώς και από διμερείς συμφωνίες περί δικαστικής

συνδρομής που έχουν συναφθεί μεταξύ της Δημοκρατίας της Λετονίας και της Ρωσικής Ομοσπονδίας, της Ουκρανίας, της Δημοκρατίας της Λευκορωσίας, της Δημοκρατίας του Ουζμπεκιστάν, της Δημοκρατίας του Κιργιστάν και της Δημοκρατίας της Μολδαβίας.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου [Η Ευρώπη σου](#).

Θα μας βοηθούσαν πολύ [τα σχόλιά σας](#) σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

This webpage is part of an EU quality network

Τελευταία επικαιροποίηση: 05/04/2024

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.